

ІНФОРМАТИВНІСТЬ МАРКУВАННЯ ЯК КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЮВЕЛІРНОГО ВИРОБУ

Погонцева Е.І., канд. техн. наук, доцент, Зотова О.О., студентка ОКР «Магістр»
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Дослідження проблем оцінювання стали актуальними завдяки їх використанню в товарознавчих експертизах, інших видах оцінної діяльності щодо ювелірних виробів, і це обумовлено нагальними потребами сьогодення, які враховують особливості ринкових відносин та ризику щодо якості та вартості товарів.

Studies evaluating became relevant because of their use in commodity expertise and other types of assessment activities on jewelry, and this is due to the pressing needs of today's accounting for a market economy and the risk of the quality and value of goods.

Ключові слова: оцінювання відповідності, маркування, безпека використання.

Найбільш вагомими ознаками в оцінці справжності та безпечності використання ювелірних коштовностей є автентичність, наявність клейм, знаків і позначок [1]. Інформативність маркування відображає інформацію про виріб за допомогою фактичних даних, що отримані шляхом дослідження структури матеріалу, ознак зовнішнього вигляду та клейм. Інформативність маркування доцільно враховувати при проведенні ідентифікаційної експертизи сучасних виробів сфери торгівлі та проведенні митного контролю.

Інформативність маркування – критерій, який оцінює відповідність ювелірного виробу регламентованим показникам якості, що зазначені на етикетці згідно з нормативною документацією та технічною документацією [2]. Цей критерій передбачає виготовлення якісної продукції згідно зі встановленими вимогами щодо матеріалів їх виготовлення, а також забезпечує можливість їх перевірки в експертній організації у встановленому порядку за допомогою стандартних методів. Як правило, цей критерій використовується для виявлення оригінальності сучасних ювелірних коштовностей.

Наявність знаків і позначок, клейм – критерій, який оцінює повноту та наявність клеймування й таврування ювелірних коштовностей, їх справжність, а також свідчить про рік і вік виготовлення, пробу, ім'я та прізвище майстра, місце виготовлення тощо. Така система характеристик ювелірних коштовностей дає можливість оцінювати їх у товарознавчому аспекті [2, 3].

За критерієм безпеки використання оцінюють ювелірні коштовності з точки зору їх безпеки для здоров'я людини. Використання дорогоцінних матеріалів, припаїв, інших сплавів, видів оздоблення та обробки дорогоцінних сплавів та коштовного каміння повинне відповідати встановленим вимогам [4].

Але з давніх часів існують способи підробки ювелірних виробів, до яких належать: аналогічне копіювання дизайну, імітація виробів за рахунок впаювання деталей у будови виробів та вмісту інших компонентів у складі дорогоцінних сплавів, застосування різних методів облагороджування та поліпшення властивостей ювелірних коштовностей [5].

На даний час застосовують сучасні методи фальсифікації, такі як: надання сертифіката або експертного висновку [6, 7, 8], які не відповідають фактичним ознакам об'єкта оцінки; підробка та впаювання справжніх клейм; нанесення клейм відомих фірм; доповнення конструкції простого виробу (із клеймом славетної фірми) високоцінними елементами від інших, невідомих виробів; комбінування стародавніх справжніх та новозроблених елементів, виготовлення сучасних копій.

Іноді супровідна інформація має неточні відомості, як-от: фірма-виробник, країна походження, рік виготовлення тощо. Важливою ідентифікаційною ознакою є етикетка, яка повинна мати інформацію, визначену у чинній документації згідно з ДСТУ 3527-97. Часто на продукції з Туреччини знаходяться ярлики вітчизняного виробника, крім того цей контрабандний товар має підроблені клейма [9]. Питання клеймування та маркування сучасних ювелірних виробів визначені чинними документами. Встановлення справжності відповідного клейма обумовлює застосування великої кількості аналогів – клейм, банку даних щодо їх застосування у відповідну добу. Іменник, що засвідчує виготовлювача ювелірних виробів, містить інформацію, яка дозволяє встановити відповідність маркувальному ярлику, і є важливою ідентифікаційною ознакою справжності [10].

Варто зауважити, що інформація іменника повинна відповідати даним, які зазначені в маркувальному ярлику за часом виготовлення.

У сучасний період виробники коштовностей досить часто використовують дорогоцінні сплави, які не відповідають стандартам за показниками механічної міцності, твердості, що значно зменшує життєвий цикл виробів [11]. Сплавів, які імітують золото, дуже багато: латунь, бронза, мідь, рондоль, залізо з алюмінієм. В якості золота видаються сплави типу «гольдина» (мідь з алюмінієм), в якості платини – сплав «бельджики» (хром, нікель, залізо). Тільки спеціаліст здатен виявити підробку цих сплавів, але існують такі як «томпак» (цинк із міддю), які важко відрізняють від золота навіть експерти з багаторічним стажем.

Такі фальшиві дорогоцінності часто потрапляють в ювелірні крамниці або як контрабанда або як підроблений виріб. На ринку України, за даними Пробірної палати, 15 % виробів із золота це підробка, за даними МВС – 40 % підроблених прикрас, а за даними Національної асоціації ювелірної торгівлі – 50 %.

Визначення тотожності дорогоцінного каменя тісно пов'язане з виявленням методу обробки дорогоцінного каменя, який використали для поліпшення його якості. Якість дорогоцінних каменів майже завжди можна значно поліпшити. Всі методи обробки не змінюють походження природного каміння, але вимагають відображення методу обробки в інформативному забезпеченні при продажу. Проте ця вимога виконується лише там, де діють закони про захист прав споживачів [10].

Найбільш часто облагороджуванню підлягають популярні дорогоцінні камені. Ціна облагородженого каменя нижча, ніж ціна аналогічного, не облагородженого каменя, але наскільки нижча – залежить від ринкового попиту, доступності та вартості обробки сировини.

При оцінюванні відповідності треба розрізняти імітації ювелірних виробів та їх підробки.

Імітації (копії, репліки) визначаються теж як підробки, але їх оцінка залежить від того, на якому проміжку часу від експерта знаходиться витвір, які художні достоїнства він має.

До коштовностей доцільно віднести «імітації», які поділено на 2 види: авторські копії, що виготовлені за оригіналом конкретного зразка за умови повторення матеріалів, точного відтворення його конструкції та художнього оформлення з метою їх застосування для цілей експонування замість оригіналу на виставках, у музеях, або такі, що набули визнання, як свідчення майстерності автора. Авторські репліки – це вільні повторення зразка за оригіналом, виконані із застосуванням тих самих матеріалів, з авторськими змінами зовнішнього вигляду або художньої обробки [1, 12].

До підробок доцільно віднести майже такі самі предмети, але без інформаційного супроводження та певної мети.

Відрізнити імітації від справжньої продукції іноді дуже складно. Для захисту від копіювання деякі виробники використовують таємні знаки та позначки.

У наш час велике значення мають такі споживні властивості ювелірних коштовностей, як надійність та безпека використання. Антисептична та антикорозійна здатність, хімічна та механічна стабільність тісно пов'язані з визначенням відповідності вимогам безпечності користування.

Крім того, забарвлюють деяке напівдорогоцінне каміння шкідливими барвниками, що спричиняє алергію, захворювання щитоподібної залози тощо. Облагородження алмазів шляхом опромінення надає насиченого спектрального кольору і збільшує вартість. Наявність залишкової радіації викликає захворювання [7, 8].

За результатами наукових досліджень встановлено, що такі елементи, як нікель, цинк, кадмій, індій, які входять до складу дорогоцінного сплаву, є токсичними для людини. І лише за умов визначення їх міграції у біологічне середовище в кількісному вимірюванні можна стверджувати про безпечність для здоров'я людини. Розвиток виробництва синтетичних замінників каменів та їх імітацій, а також штучне покращення зовнішнього вигляду різними небезпечними речовинами призводить до виникнення та розвитку різних хвороб. Тому для ювелірних коштовностей, насамперед, необхідно визначити хімічну, радіаційну та механічну стабільність щодо можливого негативного контакту та пошкоджень під час експлуатації.

На наш погляд, крім дослідження ідентифікаційних ознак ювелірних коштовностей, які визначають їх відповідність та тотожність, необхідно досконало вивчати особливості набуття виробами споживних властивостей, що визначають їх надійність і безпечність протягом великого життєвого циклу.

Таким чином, аналіз наукових даних, нормативних документів, проведених експертних досліджень та наявної документальної інформації показав, що інформативне маркування є не тільки критерієм відповідності, а також гарантією надійності та безпечності використання виробу.

Література

1. Артюх Т.М., Індутний В.В. Методологічні проблеми товарознавчої експертизи коштовностей // Вісн. Київ. нац. торг. екон. ун-ту. – 2003. – № 4. – С. 49-57.
2. Як оцінювати коштовності з дорогоцінних каменів та металів / В.В. Індутний, В.І. Татаринцев, В.І. Павлишин та ін. – К.: ТОВ «АЛІМА», 2001. – 268 с.

3. Батутіна А.П., Ємченко І.В. Експертиза товарів. – К.: ЦУЛ, 2003. – 278 с.
4. Галузевий стандарт України. Сплави дорогоцінних металів ювелірні. – К.: М-во фінансів України, 2003. – 83 с.
5. Дронова Н.Д. Оценка рыночной стоимости ювелирных изделий и драгоценных камней. – М.: Дело, 2001. – 296 с.
6. Інструкція про порядок здійснення експертиз в ТПП України: Затв. 23.02.2000 р. Президією ТПП України.
7. Про порядок реалізації ювелірних та інших побутових виробів із золота, срібла, платини, металів платинової групи, дорогоцінних каменів і перлів, а також лому і окремих частин таких виробів, на які накладено арешт: Наказ М-ва фінансів України від 20.05.2004 р. № 338.
8. Про правила торгівлі дорогоцінними металами (крім банківських металів) і дорогоцінним камінням, дорогоцінним камінням органогенного утворення та напівдорогоцінним камінням у сирому та обробленому вигляді і виробами з них, що покладені на суб'єкти підприємницької діяльності на правах власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.98 № 802.
9. Макаров Л.П. Ювелирные украшения. – М.: ИПФ Сашко, 2001. – 344 с.
10. Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16.01.1999 р. № 752 – XIV.
11. Кушнір М.К. Методологічні основи системного підходу як методу товарознавства. – Львів: ЛКА, 2002. – 93 с.
12. Товароведение и экспертиза ювелирных товаров /Под общ. ред. В. И. Самарина. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2003. – 235 с.

УДК 371.315:372.874:001.891.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КЕЙС-МЕТОДА В ИНЖЕНЕРНОЙ ГРАФИКЕ

Сагач Л.Н., ст. преподаватель, Донченко Т.А., преподаватель
Одесская национальная академия пищевых технологий, г. Одесса

Цель данной статьи – рассмотреть специфику одного из современных методов обучения, которым является кейс-метод, выявить его цели, принципы и проанализировать возможность использования этого метода в преподавании инженерной графики.

The aim of this article is consideration of specific of one of modern methods of education – case-method, to educe it's aims and principles and define educational results. In the article possibility of the use of this method is analysed in engineering graphic arts.

Ключевые слова: кейс-метод, обучение, студенты.

Проблема активизации познавательной деятельности студентов всегда была одной из наиболее актуальных в практике обучения, вот почему в этом направлении постоянно ведется поиск новых форм и методов, позволяющих эффективно использовать совместную деятельность преподавателя и студентов. Основные методические инновации связаны сегодня с применением интерактивных методов обучения.

Одной из таких форм обучения является кейс-метод. Это метод обучения, предназначенный для совершенствования навыков и получения опыта в следующих областях: выявление, отбор и решение проблем; работа с информацией – осмысление значения деталей; анализ и синтез информации и аргументов; работа с предположениями и заключениями; оценка альтернатив; принятие решений; слушание и понимание других людей – навыки групповой работы.

Вопрос применения кейс-метода в отечественном высшем профессиональном образовании в настоящее время является весьма актуальным, что объясняется двумя причинами. Первая причина заключается в общей тенденции развития высшего образования, его ориентации на формирование профессиональной компетентности. Особое внимание уделяется способности к постоянному обучению и самосовершенствованию. Вторая – заключается в повышении требований к качеству подготовки специалиста, который должен обладать также способностью получения информации из различных источников, умением вести дискуссию. Можно сказать, что метод направлен не столько на освоение конкретных знаний, или умений, сколько на развитие общего интеллектуального и коммуникативного потенциала студента и преподавателя. В тоже время, кейс-метод может стать реальным средством повышения профессиональной компетентности преподавателя, способом соединения учебного, образовательного и исследовательского содержания в обучении.

В переводе с английского «case» означает: